

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT · MAGASIN

DEN NYA STADEN KATRINEHOLM. — FOTO. HAGLIND, KATRINEHOLM.

18:DE ÅRG.

DEN 14 JANUARI 1917

N:o 16

CARL RICHSON.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den bild som i dag pryder Hvar 8 Dags första sid visar dragen af en man, som inom sin verksamhets krets och långt därutanför vetat att göra sitt namn känt och erkänt, uppskattadt och aktadt. Från skilda håll såväl inom det egna landets gränser som i utlandet skola tankar af erkänsla och tacksamhet strömma till marindirektör Carl Richson, då han den 3 januari ingår i sitt sextioförsta år. När han den dagen fullbordadt de sex första decennierna af sitt lefnadslopp kan han blicka tillbaka på ett lif, där studier och arbete alltid stått i första rummet och han kan se tillbaka med tillfredsställelse i medvetandet om att studierna och arbetet blifvit omsatta i fruktbringande resultat och skapelser.

Carl Eric Richson föddes i Helgesta, Södermanlands län, den 3 januari 1857. Hans föräldrar voro landtbrukaren Erik Jonsson och hans maka Brita Katarina Andersdotter. Efter skolstudier vid Katarina läroverk i Stockholm började han sin tekniska utbildning vid kurser i Slöjdskolan och Tekniska Högskolan, därvid han på alla sätt understöddes af geodeten vid generalstaben Emil Wolyn, som redan tidigt kommit till insikt om den unge Richsons mera än vanliga begåfning. Vid den förra läroanstalten fortsatte han sina studier äfven sedan han 1875 erhållit anställning som elev och ritare vid Atlas mek. verkstad. Vid detta bolags etablissemang i Stockholm och varf i Gefle erhöi han sin grundläggande verkstads- och varfsutbildning och kvarstod i bolagets tjänst till år 1887. Sistnämnda år, då varfvet i Gefle nedlades, lämnade Richson fäderneslandet dels på grund af den då rådande lågkonjunkturen inom varfsindustrien och dels för att i utlandet förskaffa sig vidare utbildning inom skeppsbyggeriyrket. Han begaf sig till Förenta staterna och kom efter att hafva varit anställd å en del ingenjörskontor 1888 som ritare till örlogsvarfvet i New York, en befattning, som han två år senare lämnade för att mottaga erbjudandet som chefskonstruktör vid Harrison—Loring, City Point, Works i Boston. Under det år, som han verkade på denna plats fortsatte Richson sin teoretiska utbildning vid specialkurs i School of Technology i Boston, där han förnämligast utvidgade sina matematiska kunskaper under ledning af den framstående matematikern professor Hall. Emellertid hade man redan under den första anställningstiden vid örlogsvarfvet i New York kommit till insikt om, hvilken dugande kraft den unge svenske ingenjören var, och som en följd häraf erbjöds han redan året efter sin afgång platsen som chefskonstruktör vid samma varf, en förtroendepost som dessförinnan ingen utlänning innehafte. Richson antog det hedrande anbudet och kvarstod i denna framskjutna befattning under närmare 7 år eller ända tills på sommaren 1897.

Under den långa verksamheten i Amerika hade dock aldrig känslan för fäderneslandet och längtan till hemmet lämnat honom och alltid stod för honom hoppet att en gång få återvända hem och använda sin kraft och sina kunskaper i fosterlandets tjänst. När därför 1897 ett tillfälle härtill yppade sig lämnade han, med åsidosättande af de ekonomiskt fördelaktigare villkor, som ett kvarstannande i det främmande landet erbjödo, sin anställning och återvände hem för att mottaga en anställning vid flottans varf i Karlskrona. Efter två års verksamhet därstädes förflyttades Richson till Kungl. Marinförvaltningens Ingenjörafdelning och i jan. 1900 erhöi han kungligt förordnande som extra ingenjör vid mariningenjörstaten. Alltsedan mars 1899

har Richson tjänstgjort i marinförvaltningen och därunder passerat graderna med senaste utnämningsdatum i maj 1914, då han utnämndes till marindirektör af 1. graden. Denna period af snart 18 år betecknar ett mångsidigt, ansvarsfullt och plikttröget arbete, hvarunder hans gedigna kunskaper och stora arbetsförmåga tagits i anspråk på så godt som alla områden af vår flottans nybyggnader och ett obegränsadt förtroende har härunder städe kommit honom till del från såväl öfver- som underordnade.

Om också mångsidigheten i hans användning och arbete i nämnda ämbetsverk varit stor, är det dock på ett område, där han varit alldeles särskildt verksam och där hans förtjänster knappast kunna öfver-skattas. Det är inom undervattensbåtsvapnet, som detta är förhållandet. Efter en år 1900 på statens bekostnad företagen utländsk studieresa uppdrogs åt Richson att för svenska flottan konstruera en undervattensbåt. Då man vet hvilka afsevärda uppoffringar i både tid och pengar som man utomlands fick göra för att få fram en praktiskt användbar u-båt, kan man utan tvekan beteckna de lyckade prof, som redan hösten 1904 kunde göras med Richsons första skapelse på området, undervattensbåten Hajen, såsom glänsande. Tyvärr undandraget sig hans vidare och alljämt framgångsrika arbete inom detta speciella arbetsfält offentligheten men så mycket må dock här tillåtas att säga att Hajen under årens lopp följts af flera båtar, som hafva Richson till upphofsman, och hos dem alla kan man spåra den geniale skaparen. Också skänka de inom vår flotta, på hvars loff det kommit att tjänstgöra på u-båtsvapnet, honom sin odelade beundran och sitt osvikliga förtroende.

Det sades här ofvan att hans arbete inom Marinförvaltningen varit mångsidigt och det kan med skäl sägas så, då han utom sin hufvudsakliga användning för u-båtsvapnet haft tid att uppgöra förslag till och konstruktionen af bl. a. Åran-klassens fartyg, Fylgia, Oscar II, jagarne af Wale-klassen m. m. Men ej nog härmed. Vid sidan af sitt egentliga arbete i Marinförvaltningen har han tagits i anspråk för utarbetande af förslag och beräkningar af mångfaldig art förnämligast i samband med de utredningar rörande sjöförsvaret, som verkställes under de senare åren af försvarsberedningar och kommissioner. I betydlig utsträckning har Richson äfvenledes användts vid besiktningar af leveranser till flottan.

Under sin verksamhet i Marinförvaltningen har han i sin tjänst kommit i beröring med ett stort antal personer från såväl inhemska som utländska verkstäder och varf och alla dessa hafva utan undantag snart nog lärt att uppskatta och sätta värde på de egenskaper hos Richson, som våra hemmavarande för länge sedan känt. En följd häraf äro de många anbud om anställning utomlands, som under årens lopp gifvits honom. Han har dock afböjt dem alla, fastän med dem följt utsikter till ekonomiskt vida fördelaktigare villkor än dem, hans nuvarande tjänst kan lämna. Skälen till hans afvisande af de gjorda anbuden äro desamma, som en gång förut bestämde honom: hans önskan att gagna fäderneslandet och sin kärlek till detta.

När den 3 januari tacksamhetens och erkänslans tankar gå till Carl Richson från alla dem som under sin beröring med honom lärt att känna den kunskapsrike, plikttrögne och försynte mannen, då följer där också med en önskan från dem att det måtte blifva honom förunnadt att ännu länge verka i ett älskat fosterlands tjänst.

NÅGRA ORD OM U-BÅTARNES UTVECKLING.

FÖR HVAR 8 DAG AF SJMILITÄR FACKMAN.

Under det nu pågående världskriget är det framför allt de helt nya vapnen, flyg- och undervattensbåtsvapnen, som hos den stora allmänheten tilldragit sig en alldeles särskild uppmärksamhet, beroende på dels att det är första gången, som de kommit till användning i krig, dels på grund af den omfattande insats, de förmått att göra i den stora världskampen och dels slutligen på grund af den enastående utveckling — nära nog ofattbar — som den alltjämt stegrade mångsidigheten i användningen och ökade fordringar i öfrigt framtingat hos dessa vapen. Måhända är det ej fullt korrekt att kalla det senare vapnet för nytt, då dess historia går århundraden tillbaka i tiden, men om man i ordet nytt inlägger betydelsen af fullt användbart för krigsändamål, har man säkerställt sig för kritik i det afseendet.

Ja, det är i sanning en förvånansvärdt hastig utveckling, som undervattensbåtsvapnet har att uppvisa under de senaste decennierna. Den första moderna u-båten konstruerades i Frankrike i slutet af 1880-talet och var färdig i början af 90-talet. Det var egentligen uppfinningen af det elektriska ackumulatorbatteriet, som möjliggjorde dess tillkomst. Till en början var den endast försedd med en kraftkälla för framdrifning, batteriet, och var alltså i hög grad beroende af en bas för återuppladdning af detta, sedan det förbrukats. Längre dröjde det emellertid ej förrän u-båten försågs med ännu en kraftkälla, som togs i anspråk, dels för framdrifning i marschläge och dels för uppladdning af ackumulatorbatteriet. Det var den moderna förbränningsmotorn, som möjliggjorde detta steg i utvecklingen, hvarigenom u-båten blef i viss mån oberoende af en stödje punkt. Detta led i utvecklingen sammanfaller med sekelskiftet.

Från denna tid hafva framdrifningsmedlen alltjämt varit anordnade i öfverensstämmelse härmed, ett för gång i u-läget och ett för gång i marschläget. Utan vidare är det

ju klart att det icke under några förhållanden kan vara ekonomiskt att hafva det inrättadt på ett dylikt sätt. Med all sannolikhet torde väl också nästa steg i utvecklingen blifva införandet af en enhetsmotor. Hittills gjorda försök i den riktningen hafva emellertid icke kröntes med framgång och svårt torde det under alla förhållanden blifva att få ett framdrifningsmedel för gång i u-läget, som kan uppvisa de fördelar, som den elektriska motorn äger, nämligen ljudlös gång med frånvaro af alla röjande spår utanför båten, detta senare af oerhörd betydelse såsom varande ett oefftergilligt villkor för att u-båten skall hafva utsikt att osedd kunna närma sig sitt mål.

Dessa femton år, under hvilka framdrifningsmedlen varit anordnade på i stort sedt ett och samma sätt be-tecknas af en utomordentligt hastig utveckling af u-båten i andra hänseenden. Storleken har ökats i raskt tempo allt under det att de från början många och hvarandra rätt olika typerna mer och mer sammansmält. Ökningen i tontal har betingats af önskan att medgifva ökad fart och aktionsradie, ökad beboelighet, ökad bestyckning såväl med afseende å torpedtuber som artilleri samt ökad förmåga att mottaga och förvara förråd och effekter för längre uppehåll från egen stödje punkt. Huru långt denna storleksökning kan komma att gå, är vanskligt att yttra sig om, men en gräns för krigsubåtens storlek finnes och ligger vid det tontal, där svårigheterna inställa sig vid båten manövrerande i u-läget.

De hjälpmedel-apparater som möjliggöra och underlätta u-båtens manövrering och navigering — som stodo till förfogande för de första u-båtarna voro icke

Efter fotografier.

SOMMARTID:
"Alle mans skaffning."

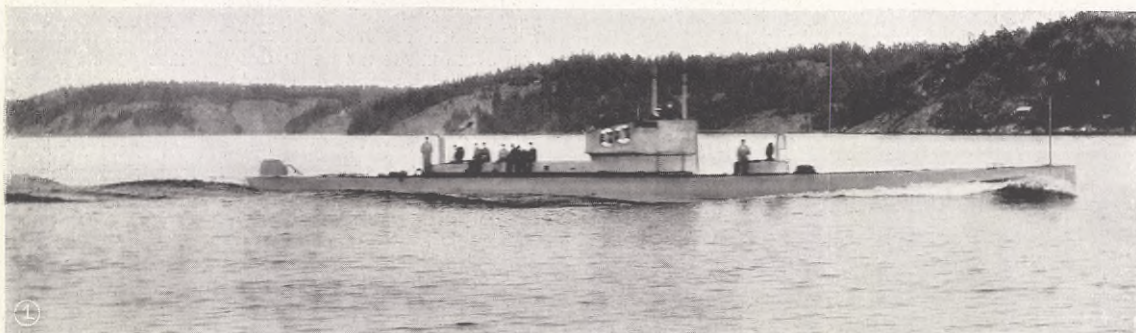
många och i ingen mån fullkomnade och i detta afseendet beteckna våra dagars u-båtar ett oerhördt framsteg framför sina föregångare. De första u-båtarne voro icke ens försedda med periskop, utan måste för navigering, anfall m. m. föras så nära upp till vattenytan, att tornet kom öfver vatten och behöfliga observationer kunde göras i tornventilerna.

Det första moderna periskopet framställdes i början af detta århundrade af den optiska firman Officine

—orts sid 255.

VINTERTID: Herma efter en tur i kallt väder.

SVENSKA U-BÅTAR.

①

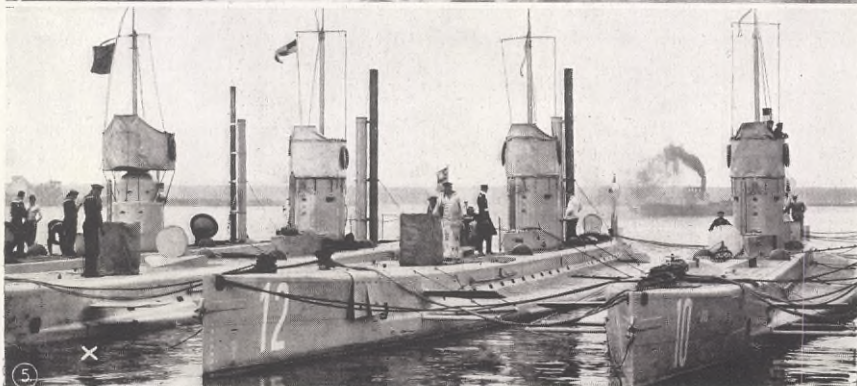
②

③

④

⑤

Efter fotografier.

1. SVENSK U-BÅT UNDER FULL FART.
2. I BEREDSKAPSLÄGE med gnistmasten färdig att mottaga meddelanden.
3. I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD.
4. I STORM.
5. TYSKA U-BÅTAR. Den vid + är den berömda U-9.

NYA STÄDER.

Foto. Haglind, Katrineholm.

Kliche: Bengt SJ/versparre.

KATRINEHOLM: Stadsinvigningsfesten nyårsnatten.
Se vy öfver staden å sid. 241.

Anatörfoto. L. Eriksson, Motala.

Kliche: Bengt SJ/versparre.

INKORPORERINGSFEST I MOTALA.

Motala stad högtidlighöll nyårsnatten den med årsskiftet ikrafträdande inkorporeringen med samhället af ett detsamma närliggande stort bostadsområde. I högtidligheten ingingo medborgarfäst, illumination och midnattsmässa i stadens kyrka.

*

Katrineholm och *Sollefteå*, hvilka af k. m:t beviljats stadsrättigheter från den 1 jan., celebrerade märkesdagen med stora festligheter, i hvilka icke blott de ifrågavarande samhällenas egna invånare utan äfven befolkningen från kringliggande orter togo liflig del.

Katrineholm, som räknar 6,000 invånare, har en historia hvilken går helt kort tillbaka i tiden. Ursprungligen obebyggd fick platsen först sin betydelse som järnvägsstation, kring hvilken efter hand det nu så raskt blomstrande samhället utbredt sig. *Katrineholm*, tidigare municipalsamhälle, har länge öfver sig haft en fullständigt stadslik prägel med liflig handel och omfattande industriell verksamhet.

Sollefteå, som blef Köping år 1902 efter att tidigare hafva varit municipalsamhälle, torde hafva varit en af de tidigast byggda platserna i Norrland, något hvarom de i bygden talrikt förekommande ättehögarne bära vittne. Den nyblifna staden, hvilken räknar 2,807 invånare befinner sig f. n. i en period af stark uppblomstring, äger ett flertal fabriker och industriella anläggningar, har goda järnvägs och sjöförbindelser samt räknar som uppland Ångermanälvens rika dalgång. *Sollefteå* är därjämte en af Norrlands största militärförläggningsorter. — Staden har ett häfnörande läge vid Ångermanälven samt omgifningar af storlagen naturskönhet.

Foto. Nilsson, Sollefteå.

Kliche: Bengt SJ/versparre.

SOLLEFTEÅ. Vy öfver den nya staden vid Ångermanälven.

TVÅ BREF.

FÖR HVAR 8 DAG AF **BO BERGMAN.**

I.
Stockholm den ...

Kära vän.

Det är på brefskrifningen man märker att man håller på att bli gammal. När jag tänker på de sumliga epistlar du och jag sände hvarandra förr i världen, i de stora upptäckternas tid, afundas jag mitt forna jag. Det var roligt att få bref, men det var ändå roligare att skriva. Nu vet jag inte hvilketdera som är värst.

I kväll skall du i alla fall få ett par rader; det är gårdagens skull. Det är för att jag plötsligt blef ung igen, af en ren liten struntsak. Jag var på Södra teatern. Det är något särskildt med den teatern. Men bäst är vägen dit. Jag går alltid Västerlånggatan, det är just vid stängningsdags, den sista brådskan för kvällen surrar i butikerna och människorna äro på hemväg. Gatan är svart af folk. Bleka flickansikten bli ännu blekare i denna elektriska korseld från fönstren. Ett par hungriga blickar se in i ens egna, ett skratt kastas i ansiktet på en, en armbåge snuddar förbi — det är förtjusande. Och så när man kommer ut vid Slussen, i trängselns ström — och motström, och den svarta rymden och de svarta vattnen öppna sig och de ljusskimrande rökarna rulla öfver detta landskap af sten och sjö och ångbåtsskrof och tåg och spårvagnar och biler, då får man den gamla takten i blodet, inte sannt?

Några steg till, och man är i en annan stad. Man skall inte ta hissen. Man skall klättra upp för alla trätrapporna och gå på den mörka gatan ofvanför strömmen och se in i de små upplysta hemmen med familjen vid det runda salsbordet. Och så skall man säga sig, att här bor lyckan. Det kan man åtminstone kosta på sig — så länge man går utanför. Det är på det sättet man blir lycklig själf.

Jag gick alltså min väg som vanligt och kom upp till Mosebacketorg. I den lilla planteringen lågo höstlöfven och ruttnade i vätan. Lyktorna dröpo. Det var skönt att få tak öfver hufvudet. Och när jag nu satt i den lilla lustiga salongen begrep jag att det var hit jag längtat, som till en annan tid och andra människor. Jag hade köpt biljett för publikens och inte för pjäsens skull. Jag tycker om Södra teaterns publik; man får bara se den här. Den är olik alla andra. Den har ännu kvar något af gammalt stockholmskt borgerskap i typen. Man kan i hvarje fall upptäcka fysionomier och toaletter som man trodde för alltid försvunna, och man gläder sig åt hvad som göms i de små låga, tysta husen häruppe af en gångens tids trygga munterhet och afskilda ro. Jag vet ju att hälften är inbillning. Men en klotrund mage i en blommig väst, med många berlocker vid urkedjan, eller en liten pryntlig moster med en tung guldbrosch i en hvit spetsrosett äro lustiga att se. Och, som sagdt, man ser dem bara här, som teaterpublik.

Det var så mycket rutigt och randigt och kavaj-trefligt på parkett. Och karamellpåsarna rasslade, och från raden kom ett program seglande ner som Noe dufva öfver denna glada ark med lyckliga och mumsande djur. Jag försäkrar dig att jag var tacksam. Och, ta mig fan, satte inte musikanterna i med "La Paloma". Det var inte i går jag hörde den, höll jag på att säga. Men det var alltså i går. Den väckte sköna ungdomsminnen. Jag kom strax att tänka på en liten dufva som en gång i världen flög sin kos för mig, innan jag fick tag i vingen...

Just som ridån gick upp kom ett par och satte sig alldeles framför mig. Jag hann bara se att hon var mycket elegant. Från hennes nacke spreds en svag, obestämd parfym. En hvit hand sysslade ett ögonblick med håret. En ring gnistrade på ett finger. Och så började pjäsen. Det var salig Jo. Jo:s "Löjnen och tårar".

Man kan gråta åt löjerna och skratta åt tårarna i stycket, om man har lust, men det hade nu inte jag. Jag går inte på teatern för att kritisera. Jag går dit för att ha roligt, och då skall man hålla med författaren. Jag vill ha rätt att vara sentimental, när det är meningen att man skall vara det, och att skratta när stycket skrattar. Därför går jag också helst ensam. Sällskap är alltid riskabelt för njutningen. Nu njöt jag ärligt och och hjärtligt, jag kände mig fullkomligt solidarisk med publiken, dess glädje blef min och dess tårar mina, och när ridån föll efter första akten applåderade jag ursinnigt.

Paret framför mig reste sig. Jag såg på damen, och plötsligt klack det till i mig. Det var ju hon, La Paloma, min lilla dufva som flög sin väg för längesedan! Men hon var ingen dufunge längre, hon måste vara närmare de fyrtio — och hon hade så många och så dyra ringar och så röda läppar och så svarta ögonbryn och så guldblondt hår. Och mannen vid hennes sida var alldeles för ung för att vara hennes. Han mötte alla nyfikna blickar med den bistra min, som ungdomen anlägger för att visa sig som herre öfver situationen. Men hon tycktes inte se någon eller något. Hon följde honom tankspridd och oberörd ut i kaféet.

Jag ställde mig vid balustraden i trappan och rökte och tänkte på en liten mer än blyg erotik i student-åren. Den kom aldrig längre än till en kyss och några blommor och en ring, som åtminstone inte skyltat bland "occasions"! Var det i alla fall början till de andra ringarna, de andra kyssarna, det andra håret, allt det andra? Nu ringde det till ny akt; hon kom förbi mig och våra blickar möttes. Hon smålog och hon rodnade vid min bugning. Hon hade alltså känt igen mig. Jag tror att jag rodnade själf. Herre Gud, allt det gamla!

Pjäsen fortsatte. Det var en ung kvinna som ville dränka sig, därför att hon stod ensam och öfvergifven. Men hon blef räddad och bars öfver scenen, och publiken grät. Jag försökte kasta en blick på min sköna bekantskap, när hon vände sig mot sin granne, och det föreföll mig som om hon också hade tårar i ögonen. Detta ökade högst betydligt styckets värde. Kanske grät hon öfver sitt eget öde — den eviga Kameliadamstragiken. Jag kom ihåg hur jag första gången kände det, när jag såg och hörde den stackars Marguerite Gautier hosta och dö på scenen. Det var trettio år sedan dess, och nu vid fyrtioåttå blef jag plötsligt student igen och det sved i ögonlocken. Det var gudomligt, jag hade inte haft en sådan kväll på årat, och jag välsignade slumpen.

Under nästa mellanakt gick hennes kavaljer ensam ut. Jag undrade om jag skulle våga tilltala henne — då hon plötsligt förekom mig. Hon vände sig halv-vägs om och smålog nästan blygt.

— Tack för längesedan, hviskade hon.

Jag kände mig upprörd som en skolpojke.

— Kan ni minnas det? Det var ju... så litet...

— Jaså. För mig var det mycket nog, kanske mer än ni anar. Jag har sett er ibland på gatorna, och jag har ofta tänkt på er. Men man skall inte tänka på det som varit.

— Edit!

— Inte så...

Orkestern spelade upp igen. Det ringde och publiken kom in. Hon mottog sin kavaljer med ett förtrollande leende, och när hon måste resa sig för att släppa förbi någon, passade hon på och gaf mig samma leende öfver axeln, bara ännu mera förtrollande. Men jag såg att det var ärligt, när hon menade mig. Man tar inte längre miste på någonting sådant. Det är alltid en vinst af de fyrtioåttå åren att man lärt sig att räkna rätt.

Jag var den förste i hennes hjärta; det behöfs inte mer. On revient toujours etc. Jag såg och hörde ingenting mera af pjäsen. Jag såg bara den smala handen som hade alldeles för mycket att syssla med i nackhåret, och jag kände den svaga parfumdofen, lätt och ändå oroande. Ibland gick det små ryckningar öfver hennes kind, som om mina blickar hade rört den likt smekningar. Hvad tänkte hon? Hvad ville hon? Lefde hon i de gångna dagarna som jag? Var hon åter i hjärtat den lilla hvita duflan?

Hon måste ha talat om mig under den sista mellanakten. Att hon kunde vara så oklok! När paret trädde in igen gaf kavaljeren mig en kort, kall, förvånad blick, d. v. s. han försökte att göra den så kall och likgiltig som möjligt. Men i själfva verket var den mycket het och mycket talande. Aj, aj, tänkte jag, har det tagit eld så fort. Jag var smickrad och rörd. Kvällens värde steg ytterligare några grader. Men så oförståndig får man ändå inte lof att vara, lilla Edit. Man måste behärska sig.

I tamburen, efter styckets slut. Hon hade just fått supékappan på och ena handsken. Den andra tappade hon midt för mina fötter, och jag var kvickare i vändningen än den unge mannen. Hon lade så mycket hon kunde i sitt tack. Kavaljeren lyfte på hatten och mördade mig med sina ögon.

Och äntligen kom jag ut själf. Jag såg paret försvinna i en bil. Nu får hon det trefligt, tänkte jag. Men jag gick långsamt hem genom de nattomma gatorna som jag gick i mina unga dagar, gnolande och uppörd och lycklig och svartsjuk om hvarannan, och jag märkte ingenting förrän jag stod vid min port. Jag tyckte att jag skulle kunna gå samma väg tillbaka utan att känna någon trötthet. Jag var tjugo år igen.

Ja, det var hela historien. Bättre garderad är man inte, gamle gosse, trots att man närmar sig femtiotallet. Och nu har jag också satt ihop en hel novell om ingenting. Du får roa din hustru med den. Jag utlämnar mig på nåd och onåd. Hälsa Brita och pojkarna!

Din gamle Tom.

II.

Stockholm den..

Lilla du.

Hvad jag afundas dig som får gå på Langelinje och sitta på Scala och trängas i Stroget. Stockholm är odrägligt. Det finns inga nöjen längre. Jag skulle emigrera, om jag inte hade Bertil. Han är söt, han släpper mig inte, jag tror att han älskar mig till och med, för han har ett humör emellanåt, å du skulle bara se!

Men det allra värsta är att jag älskar honom. Det är farligt vid mina år, jag vet det, och jag är rädd för ungdomen. Den är grym och fördärfvad. Jo, just fördärfvad. När herrarne bli litet äldre går fördärfvet bort, fast man säger tvärtom; de bli sentimentala, barn på nytt och alltså lättare att handskas med. De börja tro på kärleken igen, när de hunnit till ett visst stadium och snurrat karusellen rundt. Som gamla utsvultna hundar kasta de sig öfver det minsta lilla ben som man slänger åt dem. Den som vore ung igen och visste lika mycket som man vet nu!

Jag är ibland så gränslöst trött på allt och mest på mig själf. Det är ju bara en tidsfråga när Bertil går sin väg, som alla andra före honom. Och jag har så svårt att mista honom. Himlen — eller rättare sagt det motsatta stället — skall veta hvad det kostar mig allt för hokuspokus att underhålla elden. Jag har aldrig en riktigt lugn stund mera. När han är hos mig sitter jag och spanar efter tecken i dessa klara, hårda ögon, som ännu ha min spegelbild i sig, men hur länge, hur länge? Och när han är skild från mig, måste jag ju vara ändå ängsligare. Kanske just i detta ögonblick

har han mött sitt nya öde — och jag på samma gång mitt. Jag kan inte träffa min fiende, ty jag vet inte hvem hon är. Jag kan gå förbi henne på gatan, och hvarken hon eller jag eller någon annan vet något. Hon, den som kommer, är mystisk som Faran, som Nemesis, som det stora okända.

Kära du, förlåt mina jeremiader. Men jag är litet trist i dag. Och ändå borde jag närmast triumfera efter gårdagskvällen och hvad som följde på den. Ja, Bertil är eröfrad på nytt (Du lyckliga, som ännu bara behöver låta dig eröfras!), och vet du hvems förtjänsten är?

Tom Hellners, du!

Du minns honom säkert. Jag tror att jag visat dig på honom några gånger på gatan. Det var en beskedlig gosse och han älskade mig hyggligt och höfviskt och uppaktade mig med blommor och fick en kyss en gång ... en gång före syndafallet i världen. Ja, herre Gud! Han har aldrig gjort mig det minsta ondt. Men det var så förskräckligt längesen alltsammans.

Jag har verkligen inte ägnat honom en tanke mer än när jag sett honom. Och vi ha aldrig stött ihop, förrän nu, härom kvällen på teatern. Det var uppe på Söder. Jag kom dit med Bertil, därför att vi nägonstans skulle gå och därför att allt det andra i teaterväg var genomskodad. Annars afskyr jag den där ladan med sin komiska Grönköpingspublik och sin repertoar därefter. Jag känner mig som en gammal tant, när jag någon gång är där.

Och jag var så ond och ledsen på Bertil hela kvällen att jag fick tårar i ögonen för det minsta. Den värsta smörja till pjäs kom mig att gråta. Jag kände mig så öfvergifven, så eländig, så ursinnig på alla idiotismerna, som man fick i sig, och alla människor gapade på mig som på en uppenbarelse. Det gör mig inte mycket annars, men nu retade det mig.

Plötsligt upptäckte jag Tom Hellner alldeles bakom ryggen på mig. Han var ensam och djupt rörd, både öfver pjäsen och öfver åtarseendet med mig. Han snöt sig demonstrativt; herrarnas rörelse sätter sig ju alltid i näsan. För att få en smula förströelse under en mellanakt, när Bertil var ute, satte jag i gång en liten konversation. Det blef inte mer än tio, tolf ord, men det räckte. Den gamla hungriga laxen slök genast flugan.

Och sedan kände jag hans tunga pustar i nacken hela kvällen. Om det bara gjort mig något nöje, men det var för galet alltsammans. Då kom jag på den idén att han alltid kunde användas som ett kort mot Bertil i brist på bättre, och det skötte jag om under en annan mellanakt. Det förvånade mig bara att det lyckades. Bertil försökte se så oberörd ut som man bara gör när man är illa berörd, och Tom fick en obeskriflig papegojemin på sig. Hans gamla hyggliga ämbetshästutseende antog en fullkomlig markismask af öfverlägsen ironi, när han fixerade Bertil.

Han var helt enkelt obetalbar att se. Men när jag gaf honom mitt afskedsleende såg han ut som han fått sista smörjelsen. Den goda själen! Och Bertil! Vet du han var så rar och öm mot mig sedan som han inte varit på mången god dag. Vi gjorde en förtjusande tur i bil och kvällen slutade underbart. Jag var ung igen och lifvet var skönt, och nästa morgon vaknade säkert tre lyckliga människor...

Hvarför är jag då så trist nu igen? Jag skall äta middag med Bertil. Han älskar mig. Ack, om jag bara inte älskade honom!

Mätte det dröja länge för dig, innan du blir så olycklig som jag. Helsa till allt det glada därnere i Köpenhamn.

En kyss, lilla vän, från

Edit.

P. S. Glöm mig inte alldeles, så är du rar.

KRÖNINGSHÖGTIDLIGHETEN I BUDAPEST.

1. KONUNG KARL IV AF UNGERN AFLÄGGER ED VID TREFALDIGHETSPLATSEN FRAMFÖR KATEDRALEN. Konungen bär den gyllene kronan och den heliga manteln: t. v. furstbiskopen föreläsande edsförmuläret 2. KRÖNPRINSEN I SIN GALAVAGN. 3. PÅ KRÖNINGSKULLEN. Den nykrönte konungen på sin guldsadlade skimmel, sträckande rikssvärdet mot de fyra väderstrecken till tecken på hans skydd för alla rikets gränser.

Efter fotografien.
4. ERKEHERTIGINNORNA LÄMNA KATEDRALEN. 5. KONUNGEN (till fots ofvan märket x) ÅTERVÄNDER TILL SLOTTET. 6. DEN OERHÖRDA, BROKIGA MÄNNISKOMASSAN PÅ KRÖNINGSKULLEN EFTER CEREMONIEN. Icke endast de militära- och ämbetsmannainformerna men mest de utomordentligt rika magnatdräkterna gäfvu en hfaktighet och glans åt tafflan i sin helhet som knappast låter tänka sig någon annanstädes.
Kliché: Kem. A.-B. Deutz Stillverparre, Shtm
Text å sid. 254.

BUKAREST EFTER DESS BESEGRANDE.

1. GENERALFÄLTMARSKALK VON MACKENSEN intåg i Rumäniens huvudstad i spetsen för sina trupper. 2. VON MACKENSEN ÅTFÖLJD AF KRONPRINS BORIS hälsar ett tappert bulgariskt regemente. (Foton icke från Bukarest). 3. ETT BITTERT ÖDE: Rumäniska soldater föras såsom krigsfångar genom sin huvudsad. 4. TYSK ORDNING I RUMÄNISKA HÄNDER: Rumänisk polis ordnar gatutrafiken. Efter fotografier.

1

2

3

4

1. FRAMFÖR KUNGL. SLOTET I BUKAREST.
2. BULGARISKA SOLDATER FRAMFÖR TYSKA GUVERNEMENTETS RESIDENS.
3. TYSK VAKTPOST FRAMFÖR UTRIKESMINISTERIET.
4. BUKARESTS HUFVUDGATA, VICTORIAGATAN. *Ett rumänskt regemente passerar såsom krigsfångar.*

NYA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS FÖRSTA KAMMARE. I.

C. F. M. FANT.
F. d. Direktör. — *Höger.**
Stockholms län.

E. A. VASSEUR.
Godsegare. — *Höger.**
Stockholms län.

K. G. T. BORELL.
Revisionssekr. — *Höger.**
Stockholms län.

J. T. LARSSON.
V. Häradshöfding. *Lib.**
Stockholms län.

E. J. SÖDERBERG.
Kassör. — *Soc-dem.**
Stockholms län.

E. M. B. FLENSBURG.
Borgmästare. — *Höger.**
Blekinge län.

J. O. ÖDLUND.
Bageriförest. — *Soc-dem.**
Gefleborgs län.

N. PERSSON,
Förtr.-man. — *Soc-dem.**
Malmö stad.

FREDRIK FANT. F. 52, dir. f. uppfostr.-anst. å Hall 82-dec. 16. Komm.-man.

EMIL VASSEUR. F. 59, eg. egend. Nora, Danderyd Ordf. komm.-nmd, kyrkvård, chef f. länets landtm.-fören

THEODOR BORELL. F. 69, rev.-sekr. sedan 09. Mång-årig ordf. i komm.-st. o. nmd, styr. ordf. i Stockh. arbetsförm.-anst.

JACOB LARSSON. F. 51, v. hfd 79, adv. i Lund 79—89, på sin tid stadsfullm., led. drätselk., omb.-man Sk. hypot.-fören., styr. ordf. i Skån. c. banks aft.-kontor; led. af civiltkomm. 08. Statsråd o. chef f. Sjöf.-dep. 11—14; Led. Riksd. A. K. 03—08, F. K. 10—14.

ERNST SÖDERBERG. F. 71, mål.-arb., kassör i lands- org. sedan 04, led. af landssekr. sedan 1900. Led. Riksd. A. K. sedan 09, led. bankoutsk. Led. Soc.-rådet, ordf. i arb. bildn.-förb.

ERNST FLENSBURG. F. 51, borgmäst. i Ronneby se- dan 92. Led. byggn.-nmd o. helsov.-nmd. Landst.-man sedan 02, v. ordf. sedan 15.

NILS PERSSON. F. 65, murare i Malmö; ordf. i styr. f. Sv. murareförb. Kommunalman. Sedan 03 led. Riksd. A. K. suppl. i lagutsk. 06—09, led. sersk. utsk. 10 o. 11, led. jordbr.-utsk. 10 o. 11. Led. af arbetsfältskomm. 07.

NYUTNÄMND ÖFVERDIREKTÖR.

P. E. LINDSTRÖM, nyutn öfverdirektör och chef för Postsparbanken.

F. E. NEESS.
F. d. V. Konsul. *Höger.**
Malmöhus län.

F. B. HEGARDT
V. Häradshöfd. *Höger.**
Göteborgs stad.

C. A. STÅLBERG.
Direktör. — *Höger.**
Södermanlands län.

FREDRIK NEESS. F. 57, inneh. spanmålsfirman C. F. Neess i Landskrona, f. d. brittisk v. konsul. Stadsfullm. ordf.; led. af jernvägsrådet; led. Riksd. A. K. 06—08. V. verkst. dir. i Landskr.—Eslöfs jernv. a.-b., styr.-led. i Sk. hand. banken.

FREDRIK HEGARDT. F. 56, v. hfd. 82, sedan 95 Göteborgs stadsfullm. sekr.

AUGUST STÅLBERG. F. 52, verkst. dir. f. Låsfabr. a.-b. i Eskilstuna. Styr. ordf. i sparb., verkst. dir. i Norra Södermanl. jernv. a.-b.; styr. ordf. i fabr. fören. o. spritförsälj.-bol.

K. m:t har på ansökning beviljat postsparbanksdirektören och chefen för Postsparbanken G. F. Sandberg afsked med utgången af år 1916 samt konstituerat och förordnat kanslirådet och byråchefen i ecklesiastikdepartementet, f. d. statsrådet P. E. Lindström att med öfverdirektörs namn från den 1 januari 1917 vara postsparbanksdirektör och chef för Postsparbanken.

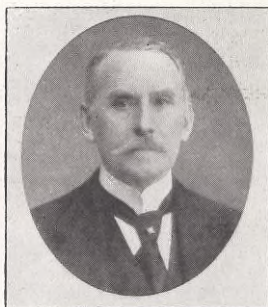
Den nye postsparbankschefen, hvilken efter att tidigare hafva varit verksam dels som lektor vid Nya Elementarskolan i Stockholm, dels som rektor i Gäfle, år 1906 inträdde i ecklesiastikdepartementet och avancerade där till kansliråd. År 1909 kallades han till ledamot af Lindmanska regeringen, inom hvilken han snart öfvertog ecklesiastikministerportföljen. Vid ministärens afgång år 1911 återtog han sin förutvarande befattning i departementet. Öfverdirektör Lindström har tidigare som ledamot af ett flertal kommittéer visat sig vara i besittning af en framstående organisationsförmåga hvilken nu kommer det verk, i hvars spets han ställts, till godo.

INNEHÅLL: Marindirektör Carl Richson (biografi och helsidesporträtt. — Kröningshögtidigheterna i Budapest. — Nya svenska städer. — Första kammarrens nya ledamöter. — Chefen för postsparbanken öfverdirektör P. E. Lindström — U-båtsvapnet och dess utveckling. — Bukarest under tysk förvaltning. — Försäljningen af dausk-västindiska ärnne. — Världskriget. — Dödsolyckan i jämtlandsfjällen. — Bilder till dagskrönikan. — Veckans porträtt. — "Två bref". Ber. af Bo Bergman.

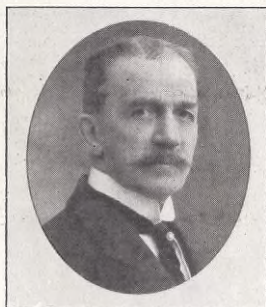
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

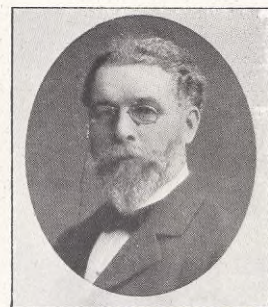
M. G. BRUZELIUS.
*F. d. Hofrättsråd. — Stockholm.
75 år 13 Jan.**

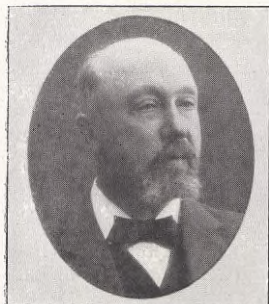
C. M. LILLIEHÖÖK.
*Förste Hofmarskalk. — Stock-
holm. 70 år 7 Jan.**

A. O. E. HEDENSTIERNA.
*Kammarherre. F. d. Major.
Marlestad. 70 år 2 Jan.**

R. A. WAWRINSKY.
*F. d. Med. cinalråd. — Stockholm.
65 år 15 Jan.**

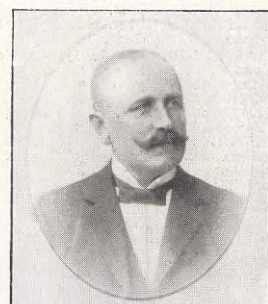
E. G. R. NAUCKHOFF.
*Fil. D:r. F. d. Fabr.-förestånd.
Uttran. 70 år 3 Jan.**

E. H. RAHM.
*Arkitekt. — Stockholm.
60 år 7 Jan.**

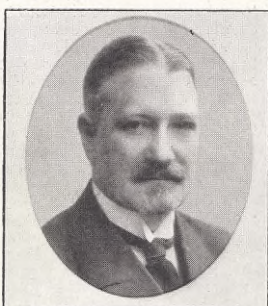
N. ALMER.
*Bankkamrer — Stockho:m.
50 år 31 Dec.**

F. A. BERGLUND.
*Brukspatron. — Sundsvik.
50 år 28 Dec.**

A. G. HÖGBOM.
*Professor. — Upsala.
60 år 11 Jan.**

J. LAGERHOLM.
*Marinläkare 1 gr. — Karlskrona.
50 år 7 Jan.**

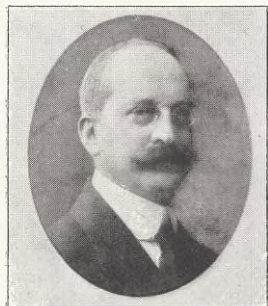

P. M. C. NODERMANN.
*Domkyrkokapellmästare. — Lund.
50 år 11 Jan.**

J. A. LAGERMAN.
*F. d. Förste Prov. läkare.
Stockholm. 50 år 31 Dec.**

* Data å nästa sida.

A. R. LJUNGGREN †.
*Byråchef. — Nynäshamn.
F. 74. † 25 Dec.**

En fasansfull olyckshändelse, hvilken kräde två människolif, inträffade den 1 jan. i Jämtlandsfjällen. Tre af de på hotellet i Bydalen boende turisterna köpmannen C. J. Ahlström från Kristiania samt teknologen Sidney Bryant-Meisner från Stockholm och hr Rothstein från Helsingborg företogo nämnda dag tillsammans en skidtur på Drommenfjället.

Då de hunnit ett stycke uppför bergsslutningen, förmams plötsligt ett starkt dån underifrån samtidigt med att snömassan på slutningen satte sig i rörelse och med oerhörd hastighet gled nedåt dalen, i fallet begravande de tre skidlöparne, af hvilka dock den ene, hr Rothstein, lyckades arbeta sig fram ur snömassorna. Händelsen äsågs från hotellet och gjorde på de här varande ett obeskrifligt hemskt intryck. Den utsända hjälpeexpeditionen lyckades först efter flera timmar återfinna de förolyckade, hvilka att döma af de lidna skadorna ljutit en ögonblicklig död.

Den vid snöskredet omkomne köpmannen Ahlström var 28 år gammal samt bördig från Växiö-trakten. Efter att tidigare hafva varit anställd vid en handelsfirma i Stockholm startade han för någon tid sedan egen affär i Kristiania.

Teknologen Bryant Meisner var född år 1890 i Stockholm samt son till grosshandlanden Meisner därstädes.

TEKNOLOGEN SIDNEY BRYANT-MEISNER, en af de två i fjällen omkomna skidturisterna.

GUNDELACH BRUZELIUS. Stud. 59, hofr. 62, v. hfd. 67, adj. led. Sk. hofr. 70, ass. 77, tf. rev.-sekr. 80—81, hofr.-råd i Sk. hofr. 91—08; kommitté- led., komm.-man. Led. Riksd. A. K. 91—99, led. tillf. utsk., v. ordf. i lagutsk.

MALCOLM LILLIEHÖÖK. Uljtn. v. Verm. reg. 65, kapt. 81, afsk. 97. Ord. off. 75, kammarh. 81, hofmarskalk 82 hos dav. kronprinsen; tj.-gör-förste hofmarskalk h. konungen 07; stathållare å Stockholms o. Drottningholms slott och tf. stath. å Rosersbergs o. Gripsholms slott 12, tf. stath. jemväl å Strömsholms slott. V. ordf. i styr. f. Lifförssäkr. a.-b. Thule 97, dess ordf. sedan 99. Komm. m. st. k. N. O.

EMIL HEDENSTIERN. Uljtn. Lifreg. hus. 68, major 96—98. Kammarherre 01. Hushålln.-sällsk. stora guldméd. 14. Stadsfullm. 82, v. ordf. sedan 97; v. ordf. i länetis räntest., verkst. dir. i Skrab. c. banks kontor sedan 01; styr.-ordf. i hufstafv-fören. o. veterinärstyr. 02; led. i Hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. Prisd. om. alla statens hufstutställn. sedan 86.

RICHARD WAWRINSKY. Stud. 70, med. dr. 83, sundhetsinsp. i Stockholm 83, öfverläk. v. Epid. sjukh. der 83—95, docent i allm. helsov.-lära v. Karol. inst. 89—91, tf. prof. i samma ämne der 90—92, medicinalråd o. led. af Medicin.-styr. 91—09; ordf. i styr. f. Pharmaceut. inst. fr. 01; medicinsk fört. Led. Riksd. A. K. 03—08.

GUSTAF (GÖSTA) NAUCKHOFF. Stud. 63, fil. dr. 72, ex. elev v. Tekn. inst. 73, docent i miner. o. geol. i Upsala 72—73, grufving. i Grängesberg 74—92, förestånd. f. n.-b. Expressdynamits sprängämnesfabr. der 91—15. Deltog s. mineralog. i Nordenskiöld's exp. t. Spetsbergen 68 o. till Grönl. 71.

HUGO RAHM. Afg. Tekn. högsk. 80, samarb. m. prof. Iseus 80—82, efter afsl. prakt. studier prakt. arkitekt i Stockholm sedan 87; målare, mönsterritare af möbler o. konstind. föremål; flera 1:sta pris. Bl. arb. Sveriges paviljong i Paris 89, stadsplan t. Saltsjöbaden 90, Rtn. o. kontr. varm- o. kallbadhus i Nynäs 05—07, tjänsteman.-byggn. i Porjus, ett flertal apoteks-anlägg. i Stockholm.

NILS ALMER. Stud. 87, e. o. hofr. not. 91, anst. v. Riksbanken, kamrer v. Stockh. disk. bank sedan 02. Led. af ett flertal kommun. nämnd. o. styr.

FRANS BERGLUND. Eg. sedan 05 Sundsviks-egend. m. kvarn o. säg; led. af fax-nmd o. fattigv.-styr.; styr.-led. i Nyqvarns pappersbr. a.-b. Frikostig gynnare af friv. skytterör.

ARVID HÖGBOM. Stud. 77, fil. lic. 84, fil. dr. 1900; docent i geol. i Upsala 85, tf. lär. i geol. o. miner. v. Stockh. högsk. 91, professor i samma ämnen der 95, professor i s. ä. vid Upsala univ. sedan 96. Vetenskapl. fört. Ordf. i Vet. soc. i Upsala 99, led. af Vet.-akad.

JULIUS LAGERHOLM. Stud. 85, fil. kand. 89, med. kand. 96, med. lic. 03, maritiläk. 2 gr. 03, 1 gr. 08.

PROBEN NODERMAN. Stud. 86, fil. lic. 95, fil. dr. 11; organist o. kapellmäst. v. Lands domkyrka sedan 03. Utg. ett stort antal större o. mindre kompositioner o. skrifter.

AXEL LAGERMAN. Stud. 85, med. lic. 98; ex. eller tf. prov.-läkare i olika distr. 1900—06; förste prov.-läk. i Gott. län o. prov.-läk. i Visby distr. 07—10. På sin tid led. af dir. f. Visby hosp.

ALRIK LJUNGGREN †. Stud. 93, afg. fr. Tekn. högsk. 96, bitr. ing. i Pat. o. reg.-verket 02, aman. v. Riksförsäkr.-anst. 05, byrådir. o. chef f. dess försäkr. tekn. o. stat. byrå 13, utn. byråchef der fr. o. m. 1917. Styr.-led. i Fören. f. arb. skydd. Ordf. i komm.-st. o. pens.-nmd.

VÄRLDSKRIGET — VÄRLDSFREDEN.

Ententens svar på centralmakternas förslag att börja underhandlingar bekantgjordes nyårsafton. Det hade dagen förut överlämnats till amerikanska sändebudet i Paris. Det långa aktstycket, hvori ententen framlägger sin ståndpunkt, var redan vid första påseendet ägnadt att stämma ner fredsrosterna. Svaret blef också genomgående tolkad som ett afslag i skarp och afvisande ton. Granska ordalydelsen ger det dock ännu rum åt vissa förhoppningar; svaret betonar nämligen, att det tyska förslaget icke är något verkligt fredsambud, enär det saknar hvarje angifvande af de villkor, på hvilka Tyskland skulle vilja sluta fred. Den möjligheten tycks alltså ännu stå öppen, att centralmakterna i en senare hänvändelse till Förenta staternas president, skola anse sig i stånd att lägga fram positiva förslag, hvarom förhandlingar kanske skulle kunna börjas. En del uttalanden, bl. a. af påfveorganet Osservatore Romano, tydde på, att ententesvaret på sina håll icke uppfattas som ett definitivt afslag. Dock kan det synas föga troligt, att Tyskland, som för tillfället har en ganska mäktig medvind på krigsskådeplatserna genom händelserna i Rumänien, skall känna sig hågad att följa en sådan invit från ententen, hvars svar af tyska pressen allmänt betecknas som svårt kränkande. Det förtjänar antecknas, att Spanien och Holland icke, såsom väntats anslutit sig till Wilsons not.

Efter ententesvaret riktade sig intresset på den följande not, hvori ententen skulle svara på president Wilsons och *de neutrala staternas fredsnoter*. Ännu vid första januariveckans utgång hade så vidt man vet denna not icke framkommit till Washington. Enligt hvad Reuters byrå meddelade den 4 skulle svaret till Wilson på ett mera bestämdt sätt ange de villkor på hvilka de allierade skulle vilja underhandla.

Medan sålunda frågan om underhandlingar eller fortsatt förbittrad strid icke slutgiltigt besvarades under denna vecka, gäfvö öfriga krigsnyheter intryck af att båda

parter med all makt bereda sig för krigets fortsättande under de allt vanskligare förhållandena. I England följa restriktioner och reformer slag i slag under Lloyd Georges styre: sparsamheten med alla nödvändighetsartiklar och speciellt lifsmedlen skärpes, alkoholindustriens öfvertagande af staten förberedes, ett nytt krigslån väntas i dagarne, ett särskildt "nationalbröd" har införts o. s. v.

Det relativa stilleståndet på *västfronten* kan endast betyda, att en ny offensiv förberedes.

Centralmakterna har snart fullbordat *Rumäniens eröfring*, Mackensens och Falkenhayns trupper närmade sig hastigt ryssarnes och rumänernas sista försvarslinje *Serethfloden*. Det är nionde armén som närmast opererar mot denna linie. Den 3 rapporterades, att *Barboschi*, strax väster om *Galatz* nära Sereths inflöde i Donau tagits. Vid samma tidpunkt stod Falkenhayn vid *Milkowa*-floden, hotande från söder och väster *Focshani*, *Pinteshi* och *Mera* stormades. Operationerna i *Dobruzscha* ledde äfven till viktiga framgångar. Efter segt motstånd intogs den 3 *Macin* och *Jila*. Därmed kan hela Dobruzscha anses vara i centralmakternas händer och möjligheter gifna att genom kringgående rörelse utmanövrera fästningen *Galatz*.

Under tiden blir onekligen *situationen i Macedonien* allt mera problematisk för de allierade, på samma gång målet med hela den väldiga Salonikimanövern synes definitivt omöjliggjordt. Kung Konstantins hållning bidrar ej att göra situationen angenäm. Ententen har genom nya fordringar sökt hålla honom i schack. Allt tyder här nere på att en katastrof kan inträffa.

KRÖNINGEN I BUDAPEST.

Text till bilder å sid. 249—49.

Ungerska konungaparets högtidliga kröning ägde rum i rikets huvudstad, Budapest, den 30 dec. under utvecklande af en med de historiska traditionerna öfverensstämmande sagolik prakt och ståt, i närvaro af samtliga medlemmar af dubbelmonarkiens furstehus, diplomatiska kåren och de förnådde rikenas högsta dignitärer samt under hänförd anslutning af befolkningen, hvilken med jubel hälsade det unga härskarparet.

Platsen för det praktfulla skådespelet var det gamla Buda, hvilket i likhet med den andra, på motsatta sidan af Donau liggande delen af rikshuvudstaden, Pest, smyckats med en oändlig rikedom af fanor och standar samt andra å byggnadernas fasader anbragta dyrbara dekorationer.

Kröningshögtidligheten, hvilken tog sin början redan tidigt på morgonen, försiggick i St Mathiaskyrkan i Buda, hvarest infunnit sig en lysande församling, bland hvilken märktes de österrikisk-ungerska ministrarne, ledamöterna af magnaternas hus, deputeraderna, representanter för landets olika komitat och stadsamhällen. Konungaparet lämnade vid half niotiden på morgonen slottet och begaf sig i vagn samt åtföljdt af en lysande svit till kyrkan. Sedan konungen här mottagits af Ungerns kardinalfurstprimas och i Loretokapellet bekläddes med den helige Stefans mantel samt omgjordats med hans svärd, tog konungaparet plats på den vid högaltaret resta tronen, kring hvilken rikets banerherrar i sina praktfulla historiska dräkter bildade en krets. Därefter vidtog gudstjänsten hvars högtidligaste moment utgjordes af kronans påsättande. Under det konungen knäböjde på högaltarets trappsteg växlade ärkebiskopen i Kaloçsa och ungerska kyrkans furstprimas på klingande latin de i ceremonielet föreskrifna frågorna och svaren, hvarefter den sistnämnde samt den af riksdagens utsedde palatinställföreträdaren greve Stefan Tisza satte kronan på konungens huvud, hvarvid brusande eljnorop fylde tämplet. Medan drottningen, öfver hvars axel kronan vid kröningsstillfället hällits, därefter med sin svit återvände till slottet, kvadrerade konungen i kyrkan för att med riddarslaget inviga ett antal utvalda till riddare af den gyllene sporan.

Under dånande kanonsalut och den högtidliga klockklängen från stadens alla kyrkor aflade konungen iförd full kröningskrud där-efter från den på Trefaldighetsplatsen resta estraden eden på författningen inför det församlade folket. Därpå ordnade sig krönings-tåget, hvilket i sin lysande prakt erbjöd en obeskriflig anblick, för att beledsaga konungen till den på St Georges-platsen anordnade kröningskullen, uppförd af jord från historisk mark i landets olika komitat. Vid framkomsten till platsen red konungen upp på kullen och fullgjorde, synbart gripen af ögonblickets storhet den historiska svärdshuggs-ceremonien, riktade med St Stefans svärd fyra hugg mot de olika väderstrecken för att symbolisera sitt beslut att som rikets högste värnare försvara landet mot alla fiender. Kröningshögtidligheten avslutades med en å kungliga slottet gifven bankett.

HELA SVERIGE I VINTERSKRUD.

Foto. Thomasson, Åve.

Klische: *Beugt Silfversparre.*

ARE: *Pristagarinna i skeleton-täflan.*

Till bild å sid. 270.

Bukarest. Rumäniens huvudstad, sedan någon tid i centralmakternas våld, har från en orientalisk stad med försummad gatuväsende, små oansenliga en-våningshus och oordnade förhållanden öfverhufvud taget under de senaste årtiondena omvandlats i västerländsk riktning. Kojorna ha sålunda i stor utsträckning fått vika för moderna flervåningshus och palats, de gamla sumpiga gatorna hafva stensatts, breda boulevarder, parker och öppna platser anlagts, floden Dambovita, vid hvilken staden är belägen, har kanaliserats samt försetts med kajer, hvilket allt i ökad grad åt den rumänska metropolen som nu räknar öfver 300,000 invånare gifvit en prägel af modern europeisk storstad. Bland märkligare byggnader kunna nämnas kungliga slottet, kronprinsens palats, regeringsbyggnaderna, nationalteatern, universitetet, samt ett stort antal kyrkor. Bukarest har en i uppblomstring stadd industri, en liflig handel samt står i direkt järnvägsförbindelse med Österrike-Ungern, Ryssland och Bulgarien. De staden omgivande stora befästningsverken, hvilka visade sig vara ett så otillfredsställande värn mot centralmakternas segervana arméer hafva utförts efter den berömd belgiske fästningsbyggaren Brialmonts förslag.

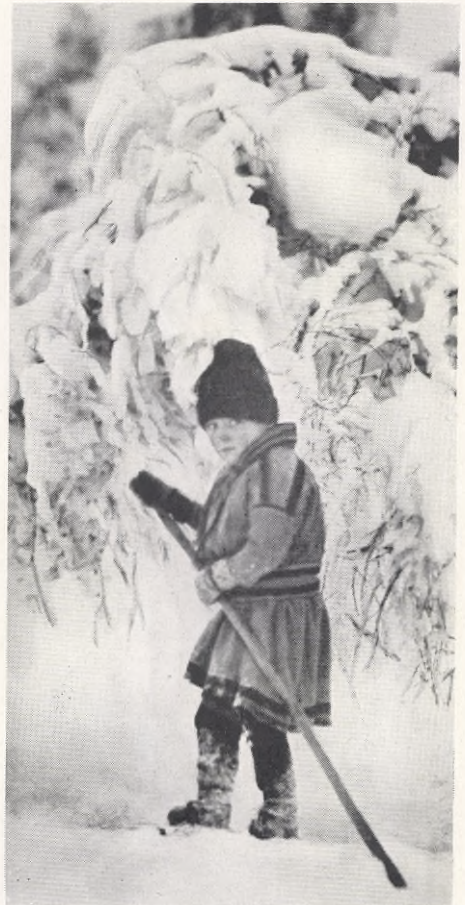

Foto. Borg Mesch, Kiruna.

Klische: *Beugt Silfversparre.*

KIRUNA: *Genom frusna björkskogar.*

NÅGRA ORD OM U-BÅTARNES UTVECKLING.

Fort. fr. sid. 243.

Gallileo i Florens, hvarvid den optiska delen af problemet löstes af firmans ingenjör Triulzi och den mekaniska delen af marindirektör Richson. De nu använda periskopen hafva nått en betydlig graf af fulländning. De äro försedda med anordning som möjliggör användande af olika grad af förstoring, allt efter behof, med s. k. Zenitalvy, hvarigenom observationer kunna göras från horisonten ända upp till zenit, möjliggörande att i tid upptäcka flygare, med afstånds-instrument och med pejlingsanordning för torpedskjutning och navigering. De äro dessutom så inrättade att de helt och hållet kunna dragas ned i u-båtsskrovet.

Men chefen på en u-båt behöver icke endast se, han behöver också höra hvad som tilldrager sig rundt omkring honom, framför allt då han är helt nedsänkt under vattenytan och ubåten är blind. Därför är den moderna u-båten försedd med usvignalarparat, som är försedd med såväl afgifvare- som mottagarestation. Den senare möjliggör uppfattandet af alla ljud i närheten. Med mottagareapparaten är det möjligt att uppfatta ljudet från propellrar på ganska stora distanser.

Det visade sig snart att den vanliga magnetkompassen var otillförlitlig å u-båtarna, där en sådan mångfald af elektriska kablar med vid olika tillfällen varierande strömmar äro dragna. Den moderna u-båten har därför gyroskopkompass som icke är beroende af jordmagnetismen eller af i fartyget ingående järnmassor.

Till alla dess hjälpmedel kommer så den trådlösa telegrafien, som möjliggör meddelandens afgifvande och mottagande på stora distanser, samt den automatiska loggen, som i hvarje ögonblick visar den tillfälliga farten och den från en viss tidpunkt tillryggalagda distansen, det senare ett utomordentligt viktigt instrument vid avgång.

Med kemiens tillhjälp har man lyckats lösa problemet om att under längre tid vistas under vattnet och kan detta på medelstora båtar utan olägenhet utsträckas till tre dygn.

Med denna storartade utveckling af själva u-båten som ock af dess hjälpmedel står nu undervattensbåten som ett mycket fullkomadt vapen, ett förhållande som det stora världskriget till fullo visat. Ty ingen torde väl nu förneka, att icke u-båten helt och hållet omkastat sjökriget och att den förmått utträta uppgifter, som ingen tillförne skulle kunnat ens förutsätta att den skulle kunna lösa. Hvad detta senare uttalande beträffar hänför det sig hufvudsakligen till dess verksamhet som minutläggare, dess uppträdande i handelskriget och dess oväntade förmåga af själfständigt uppträdande.

Sub.

H. 8. D:s stora novellpristäflan

bringas i åtanke.

17 pris om tillsammans 2.000 kr.

Utförlig redogörelse för densamma återfinnes å omslagets 16:de sida.

DANSKA VESTINDIEN. — ÅTERBÖRDADE FÅNGAR.

1. S:T THOMAS, HUFVUDSTAD Å DE NU TILL AMERIKA FÖRSÅLDA DANSKA ÖARNE I VESTINDIEN. 2. DANSKA NATIONALBANKEN VID TORGET I S:T THOMAS. Dannebrogen i topp. Text se n:r 3 denna årg. 3. och 4. FRANSKA KVINNOR OCH BARN FRÅN DE OCKUPERADE NORRA PROVINSERNA återkomma till Frankrike öfver Schweiz med tyskt medgifvande.

*Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller oöilkorligt förbud.*